

2013

ТЕКУЩО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ

ИЗБРАНИ ТЕМИ, ЮНИ 2013 г.

- ▶ Обзор на макроикономическото състояние и политики
- ▶ Текущо икономическо развитие
- ▶ Основни икономически индикатори
- ▶ Обзор на държавния дълг

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

— ОБЗОР НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ И ПОЛИТИКИ

- **Краткосрочната бизнес статистика** отчете благоприятно развитие през април, след като всичките ѝ компоненти преминаха на положителна територия. Единствено бизнес климатът регистрира известно влошаване през юни спрямо предходния месец, въпреки това обаче анкетираният посочват подобрение на настоящата бизнес ситуацията в индустрията.
- Нивото на **регистрирана безработица** продължи да се понижава до 10.7% през юни. **Потребителските цени** останаха практически без промяна през май, а годишната ХИПЦ инфлация се повиши слабо до 1%.
- **Общият платежен баланс** бе положителен през април, а принос за това имаха както текущата, така и финансовата сметка. Текущата сметка от своя страна отчете положително салдо за втори пореден месец основно в резултат на подобрението на търговския баланс.
- **Излишъкът по КФП** бе 0.1% от БВП на касова основа за първите пет месеца на годината. Бюджетното салдо бе под нивото си спрямо година по-рано, а влияние за това имаше както повишението на разходите, така и по-бавният растеж на приходите.
- **Международната рейтингова агенция „Фич“** потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна валута на „ВВВ-“ и дългосрочния рейтинг в местна валута на „ВВВ“. Перспективата и на двата показателя е стабилна. Рейтингът отразява ниското ниво на държавен дълг, което поставя страната на второ място по най-ниско ниво на този показател сред държавите-членки на ЕС и е много под средното за страните с подобен рейтинг. Стабилната перспектива от своя страна отразява оценката на Агенцията, че рисковете за кредит-

ния рейтинг на страната са добре балансирани към момента. Въпреки това евентуално осезаемо влошаване на перспективите за растеж на икономиката и фискалното управление на страната биха довели до негативна преоценка на рейтинга, докато провеждането на основните структурни реформи, които да направят по-силен и устойчив икономическия растеж на страната, би довело до положителна промяна на кредитния рейтинг в средносрочен план. ▼

Текущото издание на Месечния обзор на българската икономика е изготвен със статистически данни публикувани до 5 юли 2013 г. Информация от бюлетина може да се ползва без специално разрешение, но с изрично позоваване на източника. Публикуваните оценки и коментари не следва да се считат за препоръка за вземане на определени инвестиционни решения.

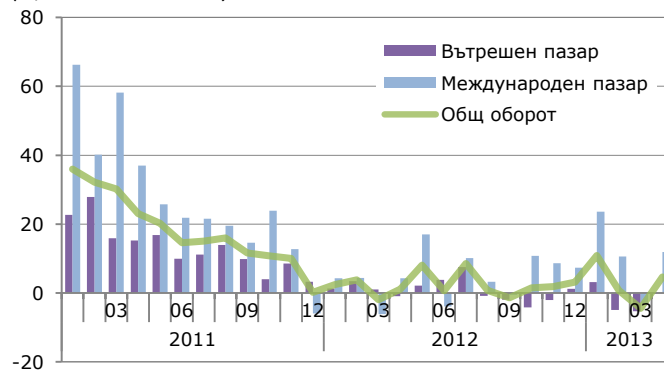
Настоящият обзор, както и предишните издания, може да намерите на [интернет страницата на МФ](#). За препоръки и коментари, моля свържете се с дирекция Икономическа и финансова политика на адрес: София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102, както и на имейл: secretary.evp@minfin.bg.

— ТЕКУЩО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

През април **оборотът на промишлените предприятия** се завърна на положителна територия и отчете ръст от 4.7% на годишна база. Наблюдаваната благоприятна динамика се дължеше изцяло на продажбите на външния пазар, които нараснаха с 11.9%, докато спадът при оборота на вътрешния пазар се забави до 0.1%. Основен принос за отчетения растеж на продажбите на международния пазар имаха *производството на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване*. Въпреки сравнително доброто представяне на *преработващата промишленост* през този месец, положителният ѝ принос към оборота на вътрешния пазар бе компенсиран от отчетения спад при *производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, както и при доставяне на води, канализационни услуги и управление на отпадъци и при добивната промишленост*. Така развитието на промишлените продажби в страната остана на отрицателна територия.

Оборот в промишлеността

(%, на годишна база)

Източник: НСИ

Промишленото производство също отчете подобрене, като нарасна с 1.5% спрямо съответния месец на предходната година. Благоприятната динамика обхващаше почти всички промишлени отрасли, като повечето от тях отчетоха растеж, с изключение на *производството на основни метали, производство на превозни средства, без автомобили и ремонт и инсталиране на машини и оборудване*. *Производството на текстил, облекло и обувки* допринесе в най-голяма степен за отчетения растеж, докато *производството на основни метали* се понижи с 16.6% на годишна база и имаше най-голям отрицателен принос. Това води до заключението, че отчетеният растеж при продажбите на основни метали на външния пазар през месеца се дължи по-скоро на натрупаните запаси, отколкото на активизиране на промишленото производство, след като международните им цени също се понижиха.

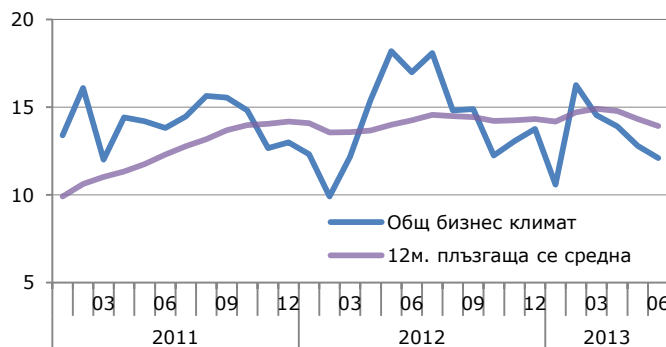
Търговията на дребно нарасна за първи път от август 2012 г. и достигна растеж от 3.8% на годишна база. Продажбите на дребно в неспециализирани магазини отчетоха най-голямо повишение от 21.3%, следвани от търговията с текстил, облекло, обувки и кожени изделия и търговия с автомобилни горива и смазочни материали, с ръст съответно от 17.7% и 13%.

Индексът на строителната продукция продължи да отчита разнопосочна динамика и през април нарасна с 6.5% на годишна база. Както сградното, така и гражданското строителство допринесоха за отчетеното повишение, с ръст съответно от 9.8% и 2.2%.

Индикаторът за **бизнес климата в страната** се понижи с 0.7 пр.п. през юни спрямо предходния месец. За общия спад допринесоха най-вече по-резервираните очаквания за икономическата активност в строителството, търговията на дребно и сектора на услугите. Единствено стопанската конюнктура в промишлеността регистрира известно подобрене, която се дължи както на по-оптимистичните оценки на мениджърите за настоящото бизнес състояние на предприятията, така и на отчетеното подобрене на осигуреността на производството с поръчки. Анкетираниите в търговията на дребно и услугите не очакват ръст в продажбите и търсенето. В същото време бе отчетено подобрене при строителната активност, но прогнозите на строителните предприемачи за следващите три месеца са по-резервирани.

Бизнес климат

(баланс на мненията)

Източник: НСИ

Нивото на **регистрирана безработица** се понижи с 0.6 пр.п. до 11% през май, което бе съпоставимо със стойността на показателя, отчетена през същия период на предходната година. Намалението в броя на безработните бе свързано ос-

новно с по-ниския входящ поток безработни. Изходящият поток също се понижи с 4 хил. души, което бе значително по-ниско от това на входящия поток (15.6 хил. д.). Броят на започналите работа лица се сви от 32.5 хил. д. през април до 27.3 хил. д. през май, но остана с 12.1% по-висок от отчетеното година по-рано. Наблюдаваното развитие бе обусловено от по-високото търсене на труд на първичния трудов пазар в сезонните дейности, в т.ч. преработваща промишленост, търговията, хотели и ресторанти и селско стопанство. Положително влияние през разглеждания период оказва и субсидираната заетост на безработни лица с отпуснатите средства от държавния бюджет в рамките на социалния пакет от спешни мерки на служебното правителство.

Входящ, изходящ поток и брой безработни

(хил. души)

Източник: АЗ

Наблюдаваната благоприятна тенденция продължи и през юни. Коефициентът на безработица се понижи до 10.7%, което съответстваше на 351.6 хил. д. Броят на безработните лица отчете намаление от 2.5% спрямо май и 0.9% спрямо съ-

ответния период на 2012 г. За първи път от началото на годината динамиката на безработните лица бе на положителна територия, което е резултат от значителното намаление на входящия поток през месеца. Търсенето на труд за сезонна заетост традиционно имаше водещ принос към благоприятното развитие на пазара на труда през юни.

ХИПЦ и приноси по основни компоненти

(пр.п., на годишна база)

* Услуги и неенергийни нехранителни стоки

Източник: НСИ, МФ

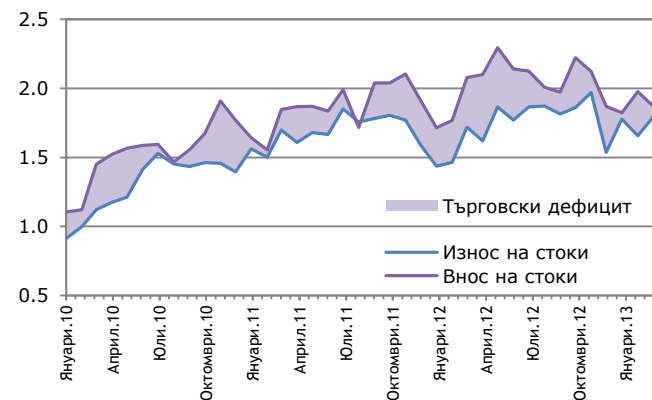
Потребителските цени през май на практика не показаха промяна спрямо предходния месец, като по този начин натрупаната инфлация от началото на годината остана отрицателна в размер на 0.5%, а годишната инфлация отчете слабо повишение до 1%. Спадът на цените на горивата се забави до 0.4% спрямо април, а приносът им за изменението на общия индекс през месеца бе слабо отрицателен. Другите основни компоненти на ХИПЦ останаха без промяна в сравнение с предходния месец. По отношение на годишното изменение на индекса, приносът на административните цени продължи да

се свива, като премина на отрицателна територия през май, докато поевтиняването при автомобилните горива се забави значително поради ефекта от по-ниската база през съответния месец на предходната година.

Общият платежен баланс през април бе положителен в размер на 530.3 млн. евро, принос за което имаха както текущата, така и финансовата сметка. **Текущата сметка** отчете излишък за втори пореден месец и възлезе на 519.2 млн. евро през април, в сравнение с дефицит от 314.2 млн. евро година по-рано. Така натрупаният от началото на годината излишък достигна 162 млн. евро (0.4% от БВП) в резултат от наблюдаваното подобрене на **търговския баланс**. За първите четири месеца на годината темпът на растеж на износа изпревари този на вноса, съответно 15.2% срещу 2.3% на годишна база, в резултат на което дефицитът по търговския баланс се сви с 54.3% спрямо съответния период на 2012 г. до 649.9 млн. евро.

Динамика на външната търговия

(млрд. евро)

Източник: БНБ

Износът към страните от ЕС за януари-април се покачи с 13.2% на годишна база основно поради увеличение на износа към Германия и Италия. Ръстът на износа към тези страни за първото тримесечие на годината се дължеше на нарастване на изнесените количества метали и машини за Германия и нефт и рафинирани нефтопродукти, както и метали, за Италия. За същия период износът към трети страни се увеличи с 18.3% спрямо година по-рано, за което главно допринесе нарастването на износа към Турция. За първото тримесечие на 2013 г. ръстът в износа към Турция се дължеше на по-големи изнесени количества метали, нефт и рафинирани нефтопродукти. Според последните публикувани данни на Турския статистически институт, промишленото производство отбелязва постоянен ръст на годишна база от началото на годината, което би могло да обясни нарастващия внос на стоки за междинно потребление и суровини. За първите четири месеца на годината *вносът* от ЕС отчете ръст от 3.9% на годишна база, което най-вече се дължеше на по-голям внос от Италия, Испания и Полша. Ръстът на вноса от трети страни от своя страна се сви до 1%, основно вследствие на отчетеното намаление във вноса от Русия през април.

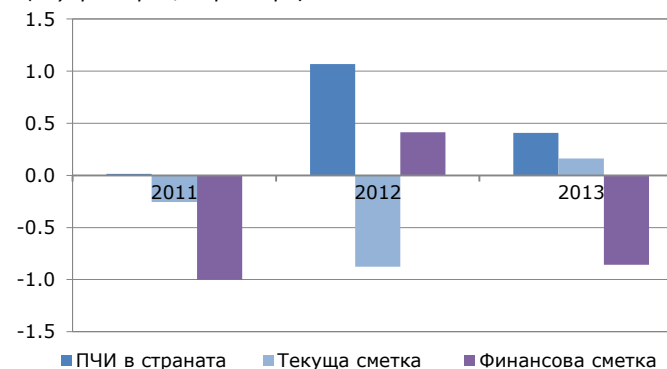
Текущите трансфери от фондове на ЕС продължиха да растат през месеца, след като ЕК възстанови парите за земеделските субсидии. Така за януари-април нетните текущи трансфери се увеличиха с 28.3% на годишна база и възлязоха на 995.1 млн. евро.

Салдото по **финансовата сметка** бе положително в размер на 105.6 млн. евро през април, като *нетните ПЧИ* бяха 38.7 млн. евро, *други инвестиции (нето)* – 121.7 млн. евро, а при *портфейлните инвестиции* бе регистриран изходящ поток от 19.5 млн. евро. За първите четири месеца балансът по смет-

ката бе отрицателен в размер на 858 млн. евро, като отражение на изплатената главница и лихви по външен държавен заем и отрицателни нетни потоци по валута и депозити в началото на годината. Натрупаните ПЧИ в страната възлизат на 1% от БВП (409 млн. евро). Най-много инвестиции са привлечени в транспорт и складиране, промишленост и финансово посредничество.

ПЧИ, текуща и финансова сметка

(януари-април, млрд. евро)

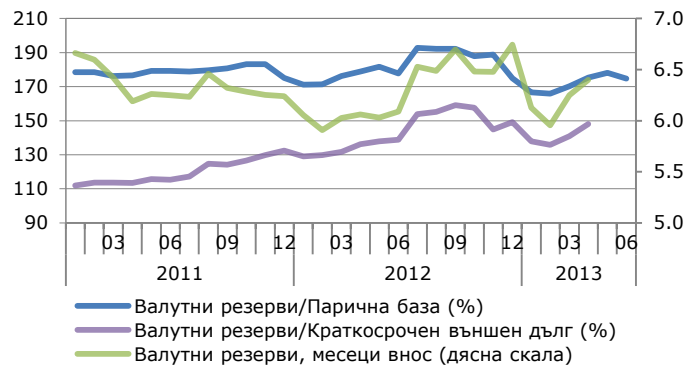
Източник: БНБ

Към края на април **брутният външен дълг** бе 90.9% от БВП при 92.4% за съответния месец на 2012 г.

Международните валутни резерви възлязоха на 14.5 млрд. евро в края на юни, което бе понижение от 1.7% в сравнение предходния месец. По този начин годишният им растеж се забави до 5.2% при 9.5% в края на май. Рязкото поевтиняване на златото през юни допринесе за месечния спад с 8.2% на депозита на Управление Банково, което бе и основната причина за понижението на международните резерви. Допълнително в тази посока повлияха и пониженията

на месечна база на банковите резерви и депозита на правилството, съответно с 2.3% и 1.1%. В резултат на това сравнително високото покритие на паричната база с валутни резерви се понижи леко спрямо предходния месец от 178.1% до 174.7%. Към края на април нивото на резервите бе достатъчно да покрие 6.4 месеца внос или 148% от краткосрочния външен дълг.

Ключови отношения за валутния борд

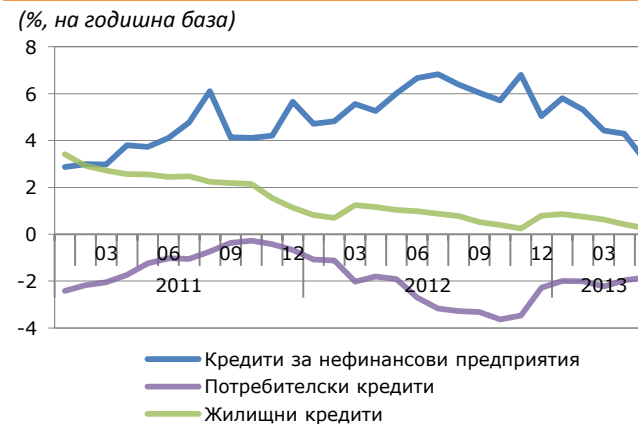
Източник: БНБ, МФ

Годишното нарастване на **паричното предлагане** отчете слабо ускорение до 7.5% в края на май при 7.4% в края на предходния месец. Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, и овърнайт депозитите ускориха растежа си спрямо края на април - съответно до 56.8% и 16.1%, и имаха основен принос за увеличението на МЗ. Данъкът върху доходите от лихви от срочни депозити продължи да оказва влияние при избора на домакинствата на предпочитан тип депозит. По тази причина депозитите с договорен матуриретен запазиха низходящата си динамика и в края на май се понижиха с 4.9% на годишна база при спад от 2.3% месец по-рано. Го-

дишното нарастване на депозитите слабо се ускори до 7.5%, след като само през април се повиши с 0.4% (200 млн. лв.).

Годишният ръст на **кредита за частния сектор** продължи да се забавя и в края на май достигна 1.4% при 2.2% в края на предходния месец. Това отново бе резултат от продължаващото забавяне в темпа на кредитите за нефинансови предприятия до 3.1%. Спадът на потребителските кредити се сви до 1.8% в края на май, а растежът на жилищните кредити остана почти непроменен на ниво от 0.3% на годишна база. Като цяло, динамиката на частния кредит може да се обясни с намаленото търсене във връзка с политическата несигурност в месеца на провеждане на парламентарните избори. Лошите и реструктурирани кредити се понижиха с 0.4% спрямо година по-рано, но въпреки това делът им в общите кредити за нефинансови предприятия и домакинства се повиши леко спрямо края на април от 18.4% до 18.5%.

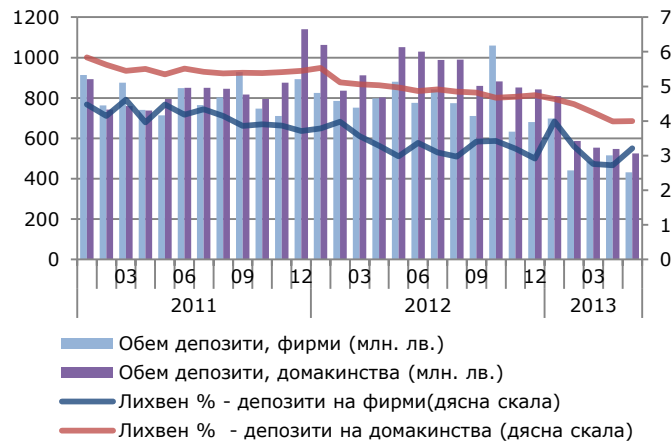
Кредит към частния сектор

Източник: БНБ, МФ

Среднопретегленият лихвен процент по фирмени кредити се понижи с 1.2 пр.п., но това не допринесе за реализирането по-висок обем новоотпуснати кредити. Той бе по-нисък с 33% в сравнение със същия месец на 2012 г. в резултат на по-слабото търсене на заеман ресурс от нефинансовите предприятия. Лихвеният процент по жилищни кредити се понижи с 9 б.т. спрямо края на април, а новоотпуснатият обем бе с 9.3% по-нисък спрямо година по-рано.

Лихвени проценти и обеми на срочни депозити в лева до 1 г.

Източник: БНБ, МФ

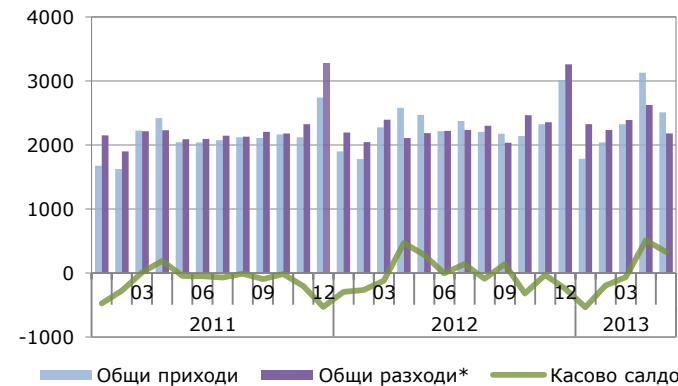
Среднопретеглената цена на потребителските кредити се увеличи с 21 б.т., въпреки това кредитите за домакинствата нараснаха с 0.8% спрямо май 2012 г. Среднопретеглените лихвени проценти по депозити се повишиха по отношение и на трите най-използвани валути. Възвръщаемостта на депозитите в местна валута нарасна с 28 б.т. Среднопретегленият процент по депозити, деноминирани в евро, бе по-висок спрямо края на април с 4 б.т., докато този по доларовите де-

позити бе по-благоприятен с 36 б.т. Въпреки по-високата възвръщаемост, месечният обем на новите депозити бе по-нисък с 46.2% спрямо съответния месец на предходната година.

В края на месец май бе отчетен **излишък по КФП** на касова основа в размер на 45.5 млн. лв. (0.1% от БВП). В сравнение със същия период на предходната година, реализираният бюджетен резултат бе малко по-нисък, в резултат от по-високите разходи и по-ниския растеж на приходите. На месечна база обаче отчетеният излишък бе с 16.6% по-висок в сравнение с нивото му в края на май 2012 г.

Консолидиран бюджет

(месечна стойност, млн. лв.)

* Вкл. вноската в бюджета на ЕС.

Източник: МФ

Общо данъчните и неданъчните приходи нараснаха номинално с 4.6% на годишна база, като нивото им достигна 38.6% от разчета за годината. Данъчните постъпления се увеличиха с 5.6%, като основен принос имаха приходите от ДДС и мита и митнически такси, с ръст съответно от 12.4% и

17.5% спрямо май 2012 г. Започналият в началото на годината спад на приходите от акцизи продължи да се забавя и през май до 2.3% на годишна база. Понижението при тази група косвени данъци се дължеше предимно на по-ниските постъпления от акцизи върху горивата. Акумулираните неданъчни приходи достигнаха 50.8% от годишния разчет, въпреки минималния спад от 0.5% спрямо май 2012 г. За втори пореден месец постъпилите **помощи** бяха значително по-високи с 57.5% спрямо съответния период на предходната година.

Общите разходи, включително вноската на България в общия бюджет на ЕС, се повишиха номинално с 7.4% на годишна база, като възлязоха на 37.1% от годишния план. Растежът им се дължеше главно на по-високите с 6.4% на годишна база социални разходи (вкл. стипендии), както и на увеличението при перата *заплати и възнаграждения* (8.9%), *социални и здравноосигурителни вноски* (30.7%) и *текуща издръжка* (7.3%).

Фискалният резерв към края на май бе 5.8 млрд. лв.

Държавният и държавногарантираният дълг бе в размер на 17% от БВП в края на април. В структурата му, нивото на вътрешния дълг бе 7.8% от БВП, на външния - 9.2% от БВП, а на държавногарантирания дълг - 1.1% от БВП. ▼

— ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2009	2010	2011	2012	II'12	III'12	IV'12	I'13	12'12	01'13	02'13	03'13	04'13	05'13
— БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ															
БВП ¹	%, на год. база	-5.5	0.4	1.8	0.8	0.8	0.7	0.6	0.4						
Потребление	%, на год. база	-7.3	0.5	1.5	1.8	2.6	1.7	0.4	-0.4						
Брутообразуване в основен капитал	%, на год. база	-17.6	-18.3	-6.5	0.8	0.8	-0.7	3.1	5.0						
Износ	%, на год. база	-11.2	14.7	12.3	-0.4	3.2	-0.6	-1.5	10.8						
Внос	%, на год. база	-21.0	2.4	8.8	3.7	9.6	2.6	-0.4	5.6						
Селско стопанство	%, на год. база	-9.5	-6.2	-1.1	3.5	6.1	3.9	3.0	3.6						
Индустрия	%, на год. база	-5.7	-6.3	5.8	0.8	1.5	-0.8	0.4	-0.3						
Услуги	%, на год. база	-1.3	4.4	0.7	-0.2	0.6	-0.5	-0.2	0.1						
Корективи	%, на год. база	-16.5	-0.5	0.2	3.8	4.1	2.5	1.3	-1.0						
— КРАТКОСРОЧНА БИЗНЕС СТАТИСТИКА															
Промислено производство	%, на год. база	-18.3	2.0	5.8	-0.4	-0.3	0.4	0.6	1.4	2.5	8.3	1.4	-4.2	1.5	
Оборот в промишлеността	%, на год. база	-20.2	14.1	17.2	2.3	3.2	2.6	2.1	2.1	3.2	10.9	0.7	-4.5	4.7	
Оборот в търговията на дребно	%, на год. база	-7.7	-8.4	0.6	-2.3	-0.7	-0.4	-5.1	-3.8	-5.9	-5.3	-4.9	-1.5	3.8	
Строителна продукция	%, на год. база	-14.5	-14.9	-12.8	-0.8	0.1	0.4	-1.9	-1.4	-16.9	-2.2	7.0	-7.5	6.5	
Общ бизнес климат	баланс	10.2	9.6	14.2	14.3	16.9	15.9	13.0	13.8	13.8	10.6	16.3	14.5	13.9	12.8
Промисленост	баланс	12.3	13.4	22.4	21.3	22.8	21.7	19.4	20.4	20.3	18.4	22.0	20.8	16.6	12.2
Търговия на дребно	баланс	13.5	10.1	17.3	16.4	18.1	17.8	19.3	17.0	23.1	10.9	22.6	17.3	17.6	21.0
Строителство	баланс	8.5	5.1	2.8	0.3	4.2	3.0	-1.8	1.3	-1.2	-1.2	2.9	2.2	6.6	4.7
Услуги	баланс	5.1	5.6	5.9	12.2	16.4	15.4	8.8	9.9	6.1	6.4	11.7	11.5	12.1	14.0
— ПАЗАР НА ТРУДА															
Коефициент на икономическа активност (15+)	%	53.0	52.0	52.5	53.1	52.7	54.2	53.6	52.8						
Коефициент на заетост (15+)	%	49.4	46.7	46.6	46.6	46.2	47.9	47.0	45.6						
Заетост (НРС)	%, на год. база	-2.6	-4.7	-3.4	-4.3	-4.8	-3.9	-4.9	0.1						
Безработица (НРС)	%	6.8	10.2	11.3	12.3	12.3	11.5	12.4	13.8						
Безработица (АЗ)	%	7.6	9.5	10.1	11.1	11.1	10.7	11.3	11.9	11.4	11.9	12.0	11.8	11.6	11.0
Номинална работна заплата	%, на год. база	11.8	6.4	5.8	13.3	10.3	10.6	10.3	4.3	9.7	5.0	4.4	3.6		

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2009	2010	2011	2012	II'12	III'12	IV'12	I'13	12'12	01'13	02'13	03'13	04'13	05'13
Реална работна заплата ²	%, на год. база	9.1	3.3	2.4	10.7	8.3	7.4	7.3	2.1	6.7	2.3	2.1	2.0		
Производителност на труда (БВП на зает)	%, на год. база	-3.0	5.3	6.2	5.4	6.2	4.9	5.5	0.7						
Реални разходи на единица труд (БВП)	%, на год. база	8.1	2.7	-3.7	-2.0	-2.3	-1.4	-5.8	7.5						
— ИНФЛАЦИЯ															
Национален индекс на потребителските цени	%, на год. база	2.8	2.4	4.2	3.0	1.6	4.0	4.2	3.6	4.2	4.4	3.6	2.7	2.0	2.0
Хармонизиран индекс на потребителски цени	%, на год. база	2.5	3.0	3.4	2.4	1.8	3.0	2.8	2.2	2.8	2.6	2.2	1.6	0.9	1.0
Цени на производител на вътрешния пазар	%, на год. база	-4.2	7.1	8.6	5.4	4.3	6.2	6.1	1.8	5.1	2.6	2.6	0.6	-1.4	-0.7
— КОНСОЛИДИРАН БЮДЖЕТ (С НАТРУПВАНЕ)															
Приходи и помощи	млн. лв.	25 041	23 933	25 378	27 470	13 224	19 986	27 470	6 158	27 470	1 788	3 827	6 155	9 289	11 802
Общо разходи	млн. лв.	25 667	26 755	26 867	27 828	13 162	19 733	27 827	6 955	27 820	2 324	4 559	6 950	9 575	11 757
Вноса в бюджета на ЕС	млн. лв.	746	670	779	809	467	629	809	328	809	90	258	328	396	465
Касов дефицит (-) / излишък (+)	млн. лв.	-626	-2 823	-1 488	-358	62	253	-358	-799	-350	-536	-732	-796	-286	46
	% от БВП	-0.9	-4.0	-2.0	-0.5	0.1	0.3	-0.5	-1.0	-0.5	-0.7	-0.9	-1.0	-0.4	0.1
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	10 641	11 778	12 826	14 683	12 943	14 736	14 683	14 408	14 683	13 081	13 991	14 408	14 387	14 458
	% от БВП	15.6	16.7	17.0	18.9	16.7	19.0	18.9	18.0	18.9	16.4	17.5	18.0	18.0	18.1
Фискален резерв	млн. лв.	7 673	6 012	4 999	6 081	5 062	7 172	6 081	4 216	6 081	4 144	3 871	4 216	5 405	5 825
	%, на год. база	-8.5	-21.6	-16.9	21.6	-1.8	41.4	21.6	-6.9	21.6	2.9	1.8	-6.9	9.8	15.4
— ФИНАНСОВ СЕКТОР															
Международни резерви	млн. евро	12 919	12 977	13 349	15 552	13 866	15 507	15 552	14 493	15 552	14 190	13 915	14 493	14 859	14 842
Покритие на паричната база	%	195.2	179.8	175.1	174.9	177.7	192.3	174.9	170.3	174.9	166.6	166.0	170.3	175.3	178.1
Покритие на вноса	месеци	8.0	7.3	6.2	6.8	6.1	6.7	6.7	6.3	6.7	6.1	6.0	6.2	6.4	
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	100.2	115.3	133.8	146.7	138.9	159.1	149.1	141.4	149.1	137.8	135.8	140.8	148.0	
Паричен агрегат М1	%, на год. база	-8.8	0.8	14.4	9.5	13.4	12.6	9.5	10.7	9.5	5.3	7.6	10.7	10.1	13.3
Паричен агрегат М3	%, на год. база	4.2	6.2	12.2	8.5	10.2	8.8	8.5	8.9	8.5	7.1	7.9	8.9	7.4	7.5
Депозити	%, на год. база	7.6	6.6	13.2	8.4	10.2	8.7	8.4	9.3	8.4	7.2	8.2	9.3	7.3	7.5
Кредит към частния сектор	%, на год. база	3.8	1.1	3.3	3.0	4.1	3.5	3.0	2.3	3.0	3.5	3.1	2.3	2.2	1.4
Кредит към нефинансовите предприятия	%, на год. база	2.3	2.4	5.7	5.0	6.8	6.1	5.0	4.4	5.0	5.8	5.3	4.4	4.3	3.1
Кредит за домакинствата	%, на год. база	5.8	-0.8	-0.4	-1.0	-1.1	-1.5	-1.0	-1.3	-1.0	-0.8	-1.0	-1.3	-1.2	-1.3
Лихвен процент (краткосрочни кредити)	%	10.5	8.5	7.2	7.6	7.2	7.5	7.3	7.6	6.7	7.4	7.3	8.1	9.5	7.8

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2009	2010	2011	2012	II'12	III'12	IV'12	I'13	12'12	01'13	02'13	03'13	04'13	05'13
Лихвен процент (срочни депозити)	%	7.0	5.4	4.8	4.3	4.2	4.2	4.1	4.1	4.1	4.4	4.1	3.7	3.5	3.8
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.36	1.47	1.51	1.48	1.55	1.51	1.48	1.53	1.48	1.44	1.49	1.53	1.50	1.50
	ср. пер.	1.41	1.48	1.41	1.52	1.53	1.56	1.51	1.48	1.49	1.47	1.46	1.51	1.50	1.51
— БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ															
Брутен външен дълг	% от БВП	108.3	102.7	94.1	94.8	93.3	94.6	94.8	91.4	94.8	90.9	91.0	91.7	90.9	
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	32.1	30.2	27.8	27.7	27.0	26.0	27.7	27.4	27.7	27.7	27.6	27.5	26.8	
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	38.5	40.4	42.7	41.6	43.6	43.5	41.6	41.8	41.6	42.0	42.3	42.1	42.1	
— ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС															
Текуща сметка	млн. евро	-3 116	-533	39	-528	-383	914	-498	-421	-354	-62	-412	117	519	
<i>Текуща сметка, плъзгаща се база</i>	% от БВП	-8.9	-1.5	0.1	-1.3	-2.2	-2.2	-1.3	-1.0	-1.3	-0.8	-1.0	-0.8	1.2	
Търговски баланс	млн. евро	-4 174	-2 764	-2 156	-3 622	-1 281	-552	-848	-478	-334	-49	-335	-112	-153	
<i>Търговски баланс, плъзгаща се база</i>	% от БВП	-11.9	-7.7	-5.6	-9.1	-9.0	-9.4	-9.1	-7.9	-9.1	-8.3	-8.4	-7.8	-7.0	
Износ, f.o.b.	млн. евро	11 699	15 561	20 264	20 793	5 256	5 552	5 365	5 217	1 536	1 777	1 657	1 782	1 970	
	%, на год. база	-23.1	33.0	30.2	2.6	6.2	3.0	3.9	12.9	-3.2	23.7	13.3	3.6	21.6	
Внос, f.o.b.	млн. евро	15 873	18 325	22 420	24 415	-6 537	-6 105	-6 212	-5 695	-1 869	-1 826	-1 993	-1 894	-2 123	
	%, на год. база	-33.3	15.4	22.3	8.9	17.3	6.2	2.6	2.4	-2.1	6.5	12.8	-8.9	1.1	
Капиталова сметка	млн. евро	477	291	497	537	44	164	317	-9	220	0	3	-13	-49	
Финансова сметка	млн. евро	1 163	-673	-968	2 231	1 256	805	141	-1 014	296	-1 313	22	327	106	
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	2 505	977	1 199	1 302	410	480	-229	247	-250	-109	343	123	39	
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	-619	-635	-357	-931	-57	736	-1 239	-540	-71	-335	-267	25	-20	
Други нетни инвестиции	млн. евро	-704	-990	-1 744	1 894	909	-404	1 624	-712	623	-869	-52	186	122	
Промяна в международните резерви на БНБ ³	млн. евро	650	384	-159	-2 161	-639	-1 483	-215	1 045	-556	1 312	258	-525	-530	

(1) По цени от 2005 г., сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни; (2) Дефлирани с ХИПЦ; (3) (-) повишение/ (+) понижение в резервите на БНБ.

— ОБЗОР НА ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ

МФ преотвори 7 годишни ДЦК деноминирани в евро при доходност от 2.82%

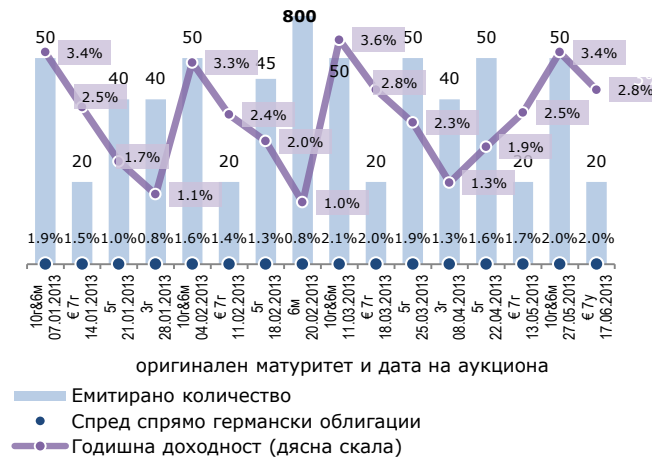
МФ преотвори за пети път от началото на годината емисията 7-годишни ДЦК, деноминирани в евро, с падеж 16 януари 2020 г. Постигнатата доходност на проведения на 17 юни аукцион бе 2.82%. Коефициентът на покритие стигна 1.7, при предложени ДЦК за 20 млн. евро. Банките придобиха 82.9% от емисията, пенсионните фондове – 13.6%, а застрахователните компании и други инвеститори - по 1.8%. След това преотваряне, общият обем на емисията в обращение достигна 100 млн. евро.

Стабилното ниво на държавния дълг - от първостепенно значение за държавните финанси

Размерът на държавния дълг в края на май възлезе на 6 937.2 млн. евро, в това число вътрешен дълг – 3 189.3 млн. евро и външен дълг – 3 747.9 млн. евро. В номинално изражение дългът отчете увеличение с 47 млн. евро в сравнение с нивото си в края на предходния месец. Това бе резултат преди всичко на повишението на вътрешния дълг във връзка с новото вътрешно финансиране с ДЦК през месеца. В края на май съотношението на държавния дълг към БВП бе 17%.

Резултати от последните проведени аукциони на ДЦК

(млн. лв./евро)

Допълнителни данни за резултатите от аукционите се съдържат на интернет страницата на Българска народна банка, която е фискален агент на правителството www.bnb.bg

Източник: МФ

Размер на държавния дълг, млн. евро								
Структура	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.01.2013	28.02.2013	31.03.2013	30.04.2013	31.05.2013
Вътрешен държавен дълг	2 011.5	2 458.3	2 546.7	2 591.1	3 026.7	3 098.9	3 144.0	3 189.3
Външен държавен дълг	3 373.5	3 487.6	4 444.5	3 605.1	3 632.6	3 785.9	3 746.2	3 747.9
Общо държавен дълг	5 385.0	5 945.9	6 991.2	6 196.1	6 659.3	6 884.8	6 890.2	6 937.2
Общо държавен дълг/БВП	14.9	15.5	17.7	15.0	16.2	16.8	16.9	17.0

Валутната структура на държавния дълг не генерира рискове, свързани с неговото обслужване

Делът на дълга в лева се повиши до 33.8% през май, докато дългът в евро, щатски долари и други валути остана почти без промяна спрямо предходния месец, съответно в размер на 51.8%, 13% и 1.5%.

Лихвената структура на държавния дълг осигурява предсказуемост на необходимите за неговото обслужване средства

Към края на май делът на дълга с фиксирани лихви регистрира увеличение спрямо април и достига 86%, а дългът с плаващи лихви се сви до 14%.

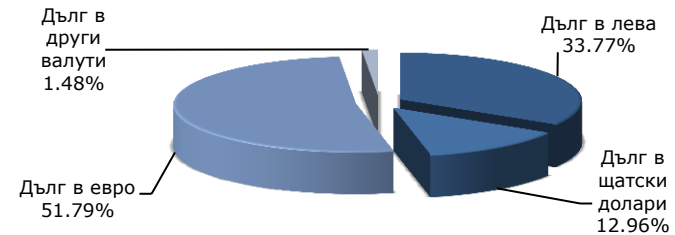
Портфейлната структура на държавния дълг е друг ключов показател за успешната политика при управлението на дълга

В структурата на дълга по кредитори през май с най-голям относителен дял бе вътрешният дълг – 46%, следван от българските облигации, деноминирани в евро, емитирани на международните капиталови пазари – 13.7%, Европейски съюз – 12.7%, Световна Банка – 12.6%, глобални облигации – 12%, Парижки клуб – 1% и други кредитори – 2%. ▲

Изчерпателна информация за българския държавен дълг, включително месечни бюлетини и годишни прегледи, могат да бъдат намерени на интернет страницата на Министерство на финансите на [този адрес](#).

Валутна структура на държавния дълг

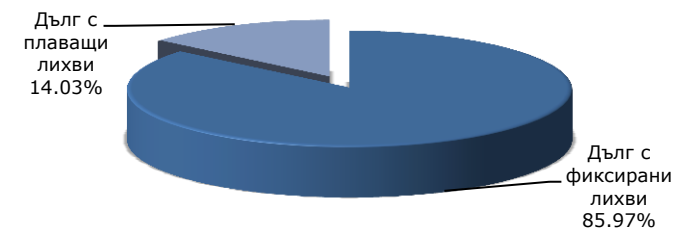
(към 31 май)

Източник: МФ

Лихвена структура на държавния дълг

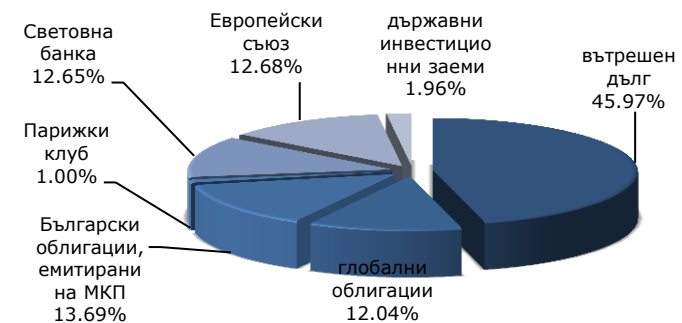
(към 31 май)

Източник: МФ

Структура на държавния дълг по кредитори

(към 31 май)

Източник: МФ